3. Nacionalna konferencija sa međunarodnim učešćem
Fakultet tehničkih nauka u Čačku, 25-27. Septembar 2015.

3rd National Conference With International Participation
Faculty of Technical Sciences in Čačak, 25-27. September 2015

UDK: 005.5:377.8 Uvodni referat

RAZVOJ I EVALUACIJA PREDUZETNIČKE PISMENOSTI U EVROPSKOM OBRAZOVNOM PROSTORU

THE DEVELOPMENT AND EVALUATION OF ENTREPRENEURIAL LITERACY IN AN EUROPEAN EDUCATIONAL CONTEXT

Gordana Čaprić
Zavod za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja
gcapric@ceo.gov.rs

Apstrakt: *Rad prikazuje pojam i značaj preduzetništva kao jedne od ključnih kompetencija u konceptu celoživotnog učenja i uspostavljanje evropskih okvira i politika koje podstiču razvoj tranverzalnih veština. Ukazuje na prakse koje se odnose na implemenatciju preduzetničkog obrazovanja i daje prikaz nekih rezultata dobijenih istraživanjima o preduzetničkom obrazovanju. U zaključnom delu opisuje trenutno stanje u procesu razvoja alata za njegovo vrednovanje, kao i preporuke za razvoj preduzetničke pismenosti u neposrednoj budućnosti.*
Ključne reči: *preduzetništvo, ključne kompetencije, Otvoreni metod koordinacije, referentni okvir.*

Abstract: *This paper presents the concept and importance of entrepreneurship as one of the key competences in the concept of lifelong learning and the establishment of a European framework and policies that encourage the development of transversal skills as well. It describes practices related to implementation of entrepreneurship education and gives an overview of some of the results obtained through the research of entrepreneurship education. In the closure it describes the state of art of the process of developing tools for its evaluation and lists the recommendations for the development of entrepreneurial literacy in the near future.*
Key words: *Entrepreneurship, key competences, the open method of coordination, the reference framework.*

1. UVOD

Ne postoji jedinstvena i opšte prihvaćena definicija preduzetništva. Prilikom njegovog definisanja pojavljuju se različita mišljenja i objašnjenja. Razlog je činjenica da se preduzetništvo kao fenomen može posmatrati iz mnogo perspektiva, ali najčešće kao način upravljanja u privredi, inovaciona aktivnost ili set personalnih karakteristika. Tako za Hovarda Stivensona (Howard Stevenson) preduzetništvo predstavlja nastojanje da se iskoristi šansa, bez obzira na resurse koji se trenutno poseduju[1], dok je za jednog od najznačajnijih autora u razvoju misli o preduzetništvu Jozefa Šumpetera (Joseph Schumpeter) preduzetništvo katalizator ekonomskog rasta, stvaranja radnih mesta i nacionalne konkurentnosti kojeg pre svega odlikuju inovacija i kreativnost [1].

Većina se slaže da preduzetništvo podrazumeva posebnu vrstu ponašanja koje odlikuje preuzimanje inicijative, poslovnog rizika, i kreativnu organizaciju aktivnosti koje dovode do stvaranja nove vrednosti. Takođe je zajedničko i shvatanje da preduzetništvo, mada ima veoma veliki značaj za pojedinca kroz ostvarivanje ličnog zadovoljstva i uspešnosti, prvenstveno predstavlja pokretačku snagu za nacionalne privrede i razvoj društva.

2. RAZVOJ POLITIKA PREDUZETNIŠTVA

Suočavanje sa velikim promenama i izazovima koje je donela globalizacija i tranzicija pojedinih zemalja, problemom populacije koja stari, zagađivanja životne sredine, neobnovljivih resursa, nezaposlenosti i socijalne politike, dovelo je do toga da EU usmeri pažnju na ciljeve i instrumente kako da obezbedi konkurentnost u izmenjenim uslovima i poboljša standard svojih građana.

Stoga je Evropski Savet, na specijalnom sastanku koji je održan u Lisabonu u martu 2000. godine, usvojio strategiju razvoja EU, poznatu kao Lisabonska strategija. Tom prilikom je postavljen novi strateški cilj: da EU do 2010. godine, postane najkonkurentnija i najdinamičnija privreda na svetu, zasnovana na znanju, sposobna da ostvari održivi ekonomski rast sa većim brojem i kvalitetnijim radnim mestima i jačom socijalnom kohezijom [2].

Suština nove agende se odnosila pre svega na potrebu za inovacijama koje dovode do transformacije znanja u dodatnu vrednost. Novi zahtevi su se odnosili na razvoj inovativnih preduzeća, jače povezivanje između poslovnih firmi i istraživačkih i obrazovnih institucija, infrastrukturu za unapređenje znanja, podsticajni kapital i razvoj kreativnih, preduzetnih pojedinaca.

Šest godina nakon usvajanja Lisabonske strategije, Evropski parlament i Evropski Savet su dali preporuke zemljama članicama da podrže razvoj ključnih kompetencija u okviru

[1] http://www.inc.com/eric-schurenberg/the-best-definition-of-entepreneurship.html

svojih strategija celoživotnog učenja, koristeći kao okvir delovanja dokument: Evropski referentni okvir ključnih kompetencije za celoživotno učenje [2].

Ključne kompetencije predstavljaju transferabilna znanja, veštine i stavove koji su primenljivi u različitim kontekstima. Ključne kompetencije su one koje su svima neophodne za lično ostvarenje i razvoj, aktivno građanstvo, socijalnu inkluziju i zaposlenje. One treba da se razviju do kraja obaveznog obrazovanja ili obuke i treba da predstavljaju osnovu za učenje kao dela dugoročnog učenja.

Referentni okvir ključnih kompetencija čini set od osam kompetencija. Pored kompetencija koje se odnose na komunikacije na maternjem ili stranim jezicima, matematičke, naučne i informatičke pismenosti, obuhvata i učenje kako se uči, socijalne i građanske kompetencije, kulturnu osvešćenost i ekspresiju, kao i smisao za inicijativu i preduzetništvo.

Smisao za inicijativu i preduzetništvo se odnosi na sposobnost pojedinca da ideje pretvori u akcije. Ova kompetencija uključuje kreativnost, preuzimanje rizika, kao i sposobnost da se planiraju i vode projekti radi postizanja postavljenih ciljeva. Ona omogućuje pojedincima, ne samo u njihovom svakodnevnom životu kod kuće i u društvu, već i na radnom mestu da budu sposobni da iskoriste šanse i mogućnosti. Predstavlja temelje specifičnih veština i znanja potrebnih za uspostavljanje socijalnih ili poslovnih delatnosti, obuhvatajući svest o etičkim vrednostima.

Ključne kompetencije kao osnove celoživotnog učenja u evropskom zakonodavstvu imale su odjeka i u našem obrazovnom okruženju. Nekoliko strategija koje je donela Vlada RS upućuju na nameru da se kreira prostor za razvoj preduzetničkih komepetencija i obrazovanja. Tako na primer Strategija razvoja obrazovanja do 2020, Strategija za podršku razvoja malih i srednjih preduzeća, preduzetništva i konkurentnosti za period od 2015. do 2020. godine (uključujući i akcione planove), kao i Nacionalna strategija za mlade za period od 2015. do 2025. godine, sadrže niz specifičnih ciljeva koji se odnose na razvoj podsticajnih uslova za preduzetništvo mladih i uvođenja preduzetništva u programe obrazovanja i obuke.

Takođe, u podzakonskom aktu koji se odnosi na standarde postignuća učenika na kraju opšteg srednjeg i srednjeg stručnog obrazovanja opšteobrazovnih predmeta, pored predmetnih, opisane su i međupredmetne kompetencije. Jedna od njih se odnosi na "preduzimljivost i preduzetničku kompetenciju". Ona označava da se kroz obrazovanje za preduzetništvo učenik uči organizacionim veštinama i sposobnostima, uključujući različite interpersonalne veštine, kao i organizaciju prostora, upravljanje vremenom i novcem; da učenik treba da bude osposobljen za kompleksno planiranje i odlučivanje koje podrazumeva poštovanje više uslova istovremeno; da ume da osmišljava projekte u skladu sa unapred postavljenim zahtevima i da zna kako da se upozna sa karakteristikama određenih poslova i radnih mesta, da je spreman na volontersko angažovanje i korišćenje različitih mogućnosti za sticanje radnog iskustva [3].

Sličan dokument koji je u fazi usvajanja bavi se preduzetništvom na nivou osnovnog obrazovanja i ovu ključnu kompetenciju opisuje kao "Preduzimljivost i orijentacija ka preduzetništvu".

Strateški ciljevi EU koji su postavljeni 2000. godine su u planiranom vremenu bili u nedovoljnoj meri ostvareni [4], te su i dalje održavali glavne izazove s kojima se suočavala EU. To je počev od 2008. iniciralo razvoj novog strateškog okvira planiranog za period 2010-2020. Proces je okončan 2010. godine rezultirajući dokumentom Evropske komisije „Evropa 2020: strategija za pametni, održivi i inkluzivni rast" u kojoj su na sveobuhvatan način prikazani najvažniji elementi novog programa koja razmatra razvoj Evrope kroz investiranje u obrazovanje, istraživanje i inovacije. Strategija „Evropa 2020" predvidela je tri međusobno povezana cilja koji predstavljaju prioritete u narednoj dekadi: (a) pametan rast: razvoj ekonomije zasnovane na znanju i inovacijama, (b) održivi rast: promovisanje ekonomije koja efikasnije koristi resurse, koja je zelenija i konkurentnija i (c) inkluzivni rast: podsticanje ekonomije koju odlikuje visoka stopa zaposlenosti i koja ostvaruje socijalnu i teritorijalnu koheziju [5].

3. IMPLEMENTACIJA I PRAKSA PREDUZETNIČKOG OBRAZOVANJA

Neosporno je da su donešene politike i pravni okviri omogućili prepoznavanje važnosti preduzetništva i usmeravanje na izgradnju okruženja za razvoj preduzetničkog obrazovanja i pismenosti. Paralelno sa ovim procesima, realizovana su istraživanja i studije koje su imale za cilj da utvrde proces implementacije lisabonske strategije ili drugih dokumenta koji su bili usmereni na praćenje efekata uvođenja preduzetništva.

Izveštaj mreže Euridika (Eurydice) iz 2012. godine u vezi sa razvojem ključnih kompetencija u evropskim školama ukazuje na činjenicu da gotovo sve zemlje članice imaju nacionalne strategije koje se bave pitanjima sticanja digitalne i preduzetničke kompetencije. Nasuprot tome, kada je u pitanju evaluacija ishoda kroz standardizovana ispitivanja, od tri transverzalne kompetencije (građanska, socijalna i preduzetnička kompetencija), samo se građanska i socijalna proveravaju putem standardizovanih ispita i to tek u trećini zemalja EU. Mada su vidljivi pomaci u broju zemalja koji uključuju ovakav način provere pomenutih kompetencija, evidentno je da digitalne i preduzetničke još uvek nisu deo sistema eksterne provere znanja [6].

Slični rezultati se mogu uočiti u izveštaju Tematske radne grupe o preduzetničkom obrazovanju koja je radila u periodu od 2011. do 2014. godine. Neke od važnijih zapažanja odnose se na to da: većina EU članica tek treba da razviju međusektorske politike ili strateški pristup razvoju preduzetničkog obrazovanja i da stejkhoderi nisu u dovoljnoj meri uključeni u razvoj i implementaciju preduzetničkog obrazovanja u zemljama članicama; da ne postoji koherentnost između nivoa obrazovanja i postojećih partnerstava, što smanjuje njihovu efektivnost; da kurikulum koji s odnosi na preduzetništvo, kao i nastavne metode, nisu zastupljene na svim nivoima obrazovanja, te da se češće mogu naći na višim nivoima i odnose se na poslovne veštine; da ishodi preduzetničkog učenja nisu razvijeni u dovoljnoj meri i da ih odlukuje fragmentirani

pristup i nedostatak perspektive celoživotnog učenja; da procenjivanje efekata preduzetničkog učenja nije razvijeno i često nije u vezi sa definisanim ishodima preduzetničkog učenja; da su nastavnici u nedovoljnoj meri trenirani što smanjuje potencijale za implementiranje u sistem; da postoje veliki izazovi koji se odnose na evaluaciju i praćenje preduzetničkog obrazovanja zbog nedostatka podataka i pokazatelja u većini zemalja EU, te da u većini zemalja započinjanje biznisa nije uključeno u karijerno vođenje i da se ne radi dovoljno na inspirisanju učenika u vezi sa preduzetništvom [7].

Centar za obrazovne politike je, za potrebe Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja RS, sproveo evaluativno istraživanje različitih modela preduzetničkog učenja u obrazovnom sistemu u Srbiji[2]. Rezultati su pokazali da su efekti bili manji u slučajevima izučavanja preduzetništva kao posebnog predmeta. To prilikom učenici su usvojili manji broj očekivanih konkretnih ekonomskih znanja i veština (osim pisanja radnih biografija i procena poslovnih ideja), dok su "profitirali" u razvoju (manjeg broja) određenih ličnih osobina i stavova (poput povećane sposobnosti planiranja i jačanja osećanja nezavisnosti). Sa druge strane, pokazalo se da kroz realizacija partnerstva škola i poslovnog sektora, oko 20% mladih koji su učestvovali u učeničkim kompanijama u srednjoj školi kasnije su zaista i osnovali svoje preduzeće, što je 3 puta više nego u opštoj populaciji.

Nasuprot prethodnim rezultatima, tek objavljena studija *Preduzetničko obrazovanje: Put ka uspehu* pokazuje da preduzetničko obrazovanje ima značajne efekte na pojedince i društvo u celini. Istraživanje sprovedeno za potrebe Generalnog direktorata za preduzetništvo i industriju razmatralo je 91 studiju iz 23 zemlje. Rezultati su pokazali da učenici koji su učestvovali u preduzetničkom obrazovanju češće započinju sopstveni posao, a njihove kompanije pokazuju tendenciju ka većoj inovativnosti i uspehu u poređenju sa onima koji nisu dobijali takvo obrazovanje. Takođe, takvi učenici su u manjem broju nezaposleni i češće imaju stalna zaposlenja u poređenju sa vršnjacima i imaju bolje poslove i više zarađuju. Takođe je zapažen kumulativan efekat – oni sa većim nivoom preduzetničnog obrazovanja su bili uspešniji. Pored evidencije o efektima na pojedinca, uticaj je takođe vidljiv i na nivou obrazovnih ustanova, ekonomije i društva [8].

Do kraja godine javnosti će biti dostupni rezultati još jednog istraživanja koje će dopuniti postojeće informacije u vezi sa načinima realizacije i efektima koje ima preduzetničko obrazovanje u evropskim zemljama. U pitanju je novi izveštaj mreže Euridika o preduzetničkom obrazovanju u Evropi (Eurydice report: Entrepreneurship education in Europe 2015). U istraživanju je učestvovalo 36 zemalja, medju kojima je i Srbija. Izveštaj će prikazati kontekst i nacionalne definicije preduzetničkog obrazovanja, strategije razvoja preduzetničkog obrazovanja i načine finansiranja, prikaz

[2] http://www.britishcouncil.rs/sites/britishcouncil.rs2/files/9_jasminka_markovic_-_evaluacija_uticaja_razlicitih_modela_preduzetnickog_ucenja_u_obrazovnom_sistemu_u_srbiji.pdf

strukture kurikuluma i ishoda učenja preduzetničkog obrazovanja, kao i obrazovanje nastavnika i podršku koju oni imaju u vezi sa preduzetničkim obrazovanjem.

4. NAREDNI KORACI

Za unapređivanje postojećih procesa radi ostvarivanja boljih ekonomija, Lisabonska strategija je uvela novi instrument delovanja - *Otvoreni metod koordinacije* (Open method of coordination - OMC) koji olakšava proces kreiranja EU politika. Iako se termin prvi put pojavljuje 2000. godine, koreni sežu još do Sporazuma iz Mastrihta (1992) kada je korišćen za koordinaciju ekonomija evropskih zemalja [9].

Otvoreni metod koordinacije predstavlja metod "mekog" zakonodavstva, odnosno vrstu dobrovoljnog usaglašavanja zakonodavstva država članica. Razlozi za formalno uvodjenje od 2000. jeste da se identifikuju i promovišu efektivne društvene politike. Pomoću OMC-a, države članice razmenjuju iskustva i primere dobre prakse iz određene oblasti i imaju mogućnost da u skladu sa svojim potrebama i specifičnostima dalje razvijaju svoje politike. OMC predstavlja mehanizam koji uključuje smernice, kvalitatavne i kvantitativne indikatore, graničnike, nacionalne i regionalne ciljeve podržane periodičnim evaluacijama. Koordinaciju procesa vrši Evropski Savet kako bi se obezbedile koherentne direkcije i omogućilo efektivnije praćenje progresa. Evropski Savet definiše mandate i osigurava da nastavak rada, a saradnja između država članica i institucija Evropske unije zasniva se na Strateškom okviru saradnje u oblasti obrazovanja i obuke (Education and Training 2020 – ET 2020).

Na poziv Evropske komisije, predstavnici Republike Srbije su od aprila meseca 2014. godine uključeni u rad Otvorenog metoda koordinacije u obrazovanju na nivou Evropske unije[3]. U ovom trenutku naši predstavnici su uključeni u rad 6 tematskih radnih grupa, od kojih je jedna posvećena Transverzalnim veštinama (ET2020 Working Group on Transversal Skills). Transverzalne veštine pozitivno utiču na zapošljivost, aktivno građansko uključivanje i stvaranje novog poslovnog okruženja. Razvoj transverzalnih veština povezan je sa ciljevima Evropske unije u pogledu veće prohodnosti kroz zanimanja i povećanja zaposlenosti kroz aktivnosti preduzetništva. Osim toga, razvoj ovih veština kompatibilan je sa načelom celoživotnog učenja za koje se zalaže Evropska unija.

Za vreme mandata ove radne grupe koji traje do kraja 2015. godine posebna pažnja je posvećena razvijanju veština preduzetništva, digitalnih veština i jezika, kao i njihove međusobne interakcije radi ostvarivanja većeg uticaja. Posebna podgrupa koja se bavi preduzetništvom ima za zadataka da pomogne razvoj Referentnog okvira koji bi se odnosio na sve građane u vezi sa ključnom kompetencijom *Smisao za inicijativu i preduzetništvo*. Referentni okvir je razvijala stručna grupa pod vođstvom Zajedničkog centra za istraživanje Evropske komisije (European Commission, Joint Research Centre). Osnovni razlog ovih aktivnosti leži u nedostatku zajedničke definicije koja se

[3] http://omk-obrazovanje.gov.rs/

odnosi na preduzetničke kompetencije, pa je osnovi cilj razvoja ovog okvira usmeren na definisanje i opisivanje ključne kompetencije *Smisao za inicijativu i preduzetništvo* na način koji će povezati obrazovanje i svet rada.

Referentni evropski okvir preduzetničke kompetencije[4] obuhvata postojeće inicijative i razvija se u tri koraka: (1) razvoj konceptualnog okvira preduzetničke kompetencije koja će razložiti ovu kompetenciju na oblasti i konstituitivne elemente uz relevantne deskriptore; (2) prevodjenje u ishode učenja i nivoe praćenja napretka; (3) dizajniranje i pilotiranje upitnika za samovrednovanje/vrednovanje koje mogu samostalno da koriste svi građani radi karijernog i ličnog razvoja, zapošljavanja i samozapošljavanja, inovacija, konkurentnosti i sl.

Metodologija izrade Okvira je obuhvatala pregled literature, primera dobre prakse i studija slučaja, ekspertske procene i procene članova Radne grupe za transverzalne veštine. U reviziji je ravnopravno učestvovala i nacionalna radna grupa koju je formiralo Ministrastvo prosvete nauke i tehnološkog razvoja pod imenom Stručna grupa za razvoj međupredmetnih kompetencija sa fokusom na preduzetništvo. Nacionalna grupa je aktivnim učešćem dala svoj doprinos u kreiranju politika podsticanja preduzetništva koja će kroz preporuke Evropskog Saveta u narednom periodu biti smernica kako zemljama članicama, tako i zemljama kandidatima.

Radna verzija predloga Referentnog okvira predstavlja četiri oblasti preduzetničke kompetencije koje čini 16 konstitutivnih elementa:

1. *Ideje i mogućnosti* (analitičko mišljenje, kreativno mišljenje, savladavanje rizika i neizvesnosti, samosvesnosti i samoefikasnost, zaštita intelektualne svojine);
2. *Orjentacija na budućnost* (razvoj ideja i transformacija u akciju, postavljanje i praćenje ciljeva, inovativnost, etičko mišljenje i održivost);
3. *Pokretanje i liderstvo* (inicijativa, istrajnost, motivacija, mobilizovanje drugih);
4. *Implementacija* (saradnja sa drugima, prikupljanje i upravljanje resursima, finansijska i ekonomska pismenost, planiranje i upravljanje, učenje kroz iskustvo).

Nakon konsolidacije konceptualnog referentnog okvira od strane imenovane radne grupe u oktobru 2015. godine, sledi razvoj ishoda učenja i nivoa postignuća i finalna validacija. Opšti okvir za ključnu kompetenciju preduzetništva će biti završen do aprila 2016. godine i predat na dalju upotrebu u evropskom obrazovnom prostoru.

[4] Autor teksta je predstavnik Republike Srbije u Otvorenom metodu koodrinacije u obrazovanju u radnoj grupi Transverzalne veštine sa fokusom na preduzetništvo i zajedno sa nacionalnom grupom za međupredmetne kompetencije učestvuje u radu. Deo rada na ovom Okviru predstavljen je na konferenciji Razvoj preduzetničkog učenja u Srbiji http://www.britishcouncil.rs/events/entrepreneurial-learning.

6. ZAKLJUČAK I PREPORUKE

Imajući u vidu kompetencije za celoživotno učenje, Evropski Savet u promociji preduzetništva posebno naglašava da su preduzetništvo i obrazovanje prioriteti strategije Evropa 2020. Preduzetničko obrazovanje treba da obezbedi uslove za razvoj preduzetničkih kompetencija i ponašanja bez obzira na pol, socio-ekonomski status ili posebne potrebe i omogući razvoj kreativnosti za podsticanje razvoja privrednih subjekata[5].

Uvođenje preduzetništva u obrazovni sistem jeste izazov, ali neophodnost i obaveza radi ostvarivanja ciljeva koji se odnose na ličnu dobit svakog pojedinca, napredak i privredni rast društva u celini.

Uz bazične veštine (poput jezičke ili numeričke pismenosti) preduzetništvo zahteva postepenu izgradnju kompetencija počevši od ranog uzrasta, prolazeći kroz sve nivoe obrazovanja. Zato je izuzetno važno obezbediti podršku za razvoj preduzetnih škola, uključivanje relevantnih stejkholdera u dizajniranje, implementaciju, evaluacione politike i aktivnosti na nivou sistema i institucija, razvijati preduzetnički kurikulum sa eksplicitnim ciljevima koji uključuju inovativne nastavne metode i metode evaluacije, ohrabrivati interdisciplinarni pristup u svakoj situaciji, izložiti učesnike preduzetničkim iskustvima, izraditi nacionalni vodič za preduzetničko učenje, obezbediti podršku nastavnicima kroz posebne treninge i njihovo uvažavanje i sertifikaciju, i neizostavno meriti progres i efekte primene i kreirati okvire za praćenje implementacije kroz nacionalne akcione planove i strategije [7].

U promociji preduzetništva svi moraju biti uključeni – sistem, obrazovne ustanove i zaposleni koji na najdirektniji način treba da podržavaju, promovišu i kreiraju podsticajno okruženje za razvoj ovih kompetencija.

LITERATURA

[1] Shumpeter, J. (1947). The Creative Response in Economics History. *The Journal of Economics History*, 7(2), 149-159.

[2] *Key Competences for Lifelong Learning — A European Reference Framework European Parliament and of the Council of the European Union* (2006): Recommendation of the European Parliament and of the Council of EU on key competences for lifelong learning. Official Journal of the European Union, L 394, 10-18.

[3] Nacionalni prosvetni savet (2013). *Pravilnik o opštim standardima postignuća za kraj opšteg srednjeg obrazovanja i srednjeg stručnog obrazovanja u delu opšteobrazovnih predmeta*, "Službeni glasnik RS", br. 117/2013.

[5] Council Conclusions on Entrepreneurship in Education and Training Education, Youth, Culture and Sport Council meeting Brussels, 12 December 2014.

[4] European Parliament (2010). *The Lisbon Strategy 2000 – 2010. An analysis and evaluation of the methods used and results achieved*.
[5] European Commission, Communication from the Commission Europe, (2010). *2020 A strategy for smart, sustainable and inclusive growth*.
[6] European Commission/EACEA/Eurydice, 2012. *Developing Key Competences at School in Europe: Challenges and Opportunities for Policy. Eurydice Report.* Luxembourg: Publications Office of the European Union.
[7] Thematic Working Group on Entrepreneurship Education, Final Report (2014). Retrieved from the Web World Wide http://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/archive/documents/entrepreneurship-report-2014_en.pdf.
[8] European Commission/ICF Consulting Services Ltd., (2015). *Entrepreneurship education: A road to success*, Luxembourg: Publications Office of the European Union.
[9] Lelie, P. & Vanhercke, B. (2013). Inside the Social OMC's Learning Tools: "How Benchmarking Social Europe really worked", *OSE Paper Series, Research Paper* No. 10, February 2013.